

Intervisie met Procesbegeleiders mondzorg

07/09/2023 (12u30-16u00 in UZ Leuven, campus Sint-Rafaël)

Aanwezig:

- Procesbegeleiders (PBs): Dieter Cloet, Lusha Zoet, Ruth Sederel, Carine Meers, Bernard Ardenois, Eddy Robbens, Patricia Vandenbulcke, Line Hommez.
- Nieuwe PBs: Hilda Swinnen, Evelyne Willekens.
- Gezonde Mond: Joke Duyck, Pauline Devos, Ellen Palmers.

Verontschuldigd:

- PB's: Alexia Van Lierde, Margot Vanoosthuysse, Martine Devos, Jean-Marie Van der Linden, Eline Vermeulen, Diane Van Cleynenbreugel, Karin De Bevere, Rachel Cachemir, Geert Dieltjens, Iris Eggermont, Marie Declerck, Frauke Verneert, Thierry Verschuere, Anton Vanlouwe.

Een dubbele peer review werd aangevraagd voor de aanwezige tandartsen. Mondhygiënist kunnen op vraag een aanwezigheidsattest verkrijgen.

Lunch & welkom

Deel 1: inleiding en voorstelling nieuwe materialen

De planning van de intervisie alsook de planning van het project Procesbegeleiding werden overlopen.

Er zijn een aantal belangrijke data te noteren:

- Stages bachelor Mondzorg: WZCs kunnen zich nog inschrijven als stageplaats tot en met 18/09/2023
- Deadline indienen kwartaalbetaling kwartaal 3 van 2023: 2/10/2023
- Intervisie voor WZCs: 19/10/2023 (digitaal – zonder procesbegeleiders)
- Webinar (NIEUW!): [‘Als dagelijkse mondzorg een uitdaging is’](#): 23/11/2023

Procesbegeleiders werden geïnformeerd over en herinnerd aan het verzamelen van nieuwe materialen op de [inspirerende praktijkvoorbeeldenpagina](#) op www.demondzorglijn.be (toegankelijk met login):

- ➔ Tip naar Gezonde Mond toe: de inspirerende praktijkvoorbeelden rechtstreeks bij de WZCs opvragen vooraf en/of tijdens de intervisie voor WZCs.

Deel 2: interactief gedeelte

De deelnemers zaten in 3 verschillende groepjes aan een aparte tafel. Op elke tafel lag een A3-poster met bovenaan een vraag:

Vraag 1. 'Wat vind je moeilijk in het evaluatieproces?'

De meeste aanwezige PBs zijn nog niet toe stap 6 geraakt. Echter, het evaluatieproces gebeurt continue, vanaf de start. Dit op 3 tijdstipmomenten (nulmeting (T0); eerste evaluatiemeting (T1); tweede evaluatiemeting (T2)). Ondanks men weinig ervaring heeft in stap 6, werd duidelijk gemaakt dat het goed is om als PB bewust te zijn van de verwachtingen en de taakverdelingen. Zo kan je als PB voorafgaand stap 6 bevragen of het lukt om de indicatoren te verzamelen.

→ Meer informatie en tips voor procesbegeleiders werden voorzien op de [bijhorende PPT](#).

Voor PBs is het vaak nog onduidelijk wat er dient te gebeuren bij stap 6:

- **Wanneer is het (nieuwe) beleid 'goed genoeg' geïnstalleerd?**
 - Voor vele procesbegeleiders is de timing van afronding niet duidelijk. Wat als de SMART doelstellingen niet behaald zijn? Hoe hard hou je er aan vast?
→ hou in het achterhoofd dat het geen project is maar een traject om het beleid op lange termijn te kunnen verder zetten en bijsturen (zonder jouw begeleiding).
 - Hou rekening met een mogelijke terugval.
→ Advies naar GM toe: handvatten geven hoe hiermee omgaan en deze integreren in de FAQ's voor procesbegeleiders.
 - Help het WZC zich anticiperen op moeilijkheden (Bv. wat bij uitval? Wat zijn de taakverdelingen? Wie zorgt voor vervanging? Hoe verloopt de overdracht?)
- **Inschatting tijdsbesteding om het traject te evalueren (stap 6):**

Vorbereiding is key!

 - Hou rekening dat het WZC vooraf een aantal zaken dient in orde te brengen: 1/indicatoren verzamelen ; 2/voldoende responsgraad op de kennis- en attitude vragenlijst behalen (waarna GM het rapportje met geanonimiseerde resultaten kan opstellen, zie [update overzichtslijst september 2023](#) in bijlage). Als procesbegeleider heb je taak om hen hierop te attenderen én de voortgang van deze evaluatiemeting mee op te volgen.
 - De duurtijd van het eind-evaluatiegesprek met het mondzorgteam is te vergelijken met andere afspraken in het WZC.
 - Het eindverslag (adhv het sjabloon) kan in overleg met het WZC door de PB of door het WZC opgesteld/afgewerkt worden.
- **Weinig zichtbaar hoe de kennis in de praktijk wordt toegepast.**

Vaak onduidelijk hoe (kwalitatief) de informatie via train-the-trainer wordt doorgegeven. Wat met de IPM's? Is er een plan om die op frequente basis te herzien?

Er worden een aantal tools vanuit De Mondzorglijn aangereikt om het implementatietraject te evalueren:

- Leidraad interviewgesprekken:

In het draaiboek voor procesbegeleiders stond 'interviewgesprekken' vermeld, maar wordt eigenlijk niet verwacht van een PB. Initieel ging dit een taak zijn voor PBs, maar nu doet Ellen Palmers steekproefsgewijs een aantal interview met bewoners en zorgverleners i.k.v haar doctoraatsstudie. Als dit er nog zou staan, mag je dit schrappen uit het draaiboek.
- Kwaliteitsverslagen:

Informeel gesprekken zijn minstens zo waardevol. Integreer die input in de kwaliteitsverslagen (per kwartaal). De kwaliteitsverslagen die PBs is een kwalitatieve evaluatie op zich. Een masterstudente bracht vorig jaar de facilitators en drempels van de implementatie in de WZC in kaart vanuit geanonimiseerde kwaliteitsverslagen. GM haalt hier veel data uit.
- Sjabloon eindevaluatieverslag:

Nu lijkt het alsof er vanuit de methodiek erg gefocust wordt op indicatoren (effectmeting). Er is ook een behoefte om een kwalitatieve bevraging te doen. Is er een interview leidraad? Het sjabloon 'eind evaluatieverslag' kan hieraan tegemoet komen. Er wordt stilgestaan bij effect, maar ook procesevaluatie. Het sjabloon biedt handvatten om open vragen te kunnen stellen aan het mondzorgteam bij afronding van het traject.

→ Feedback vanuit de PBs: het is niet vanzelfsprekend om het mondzorgteam te spreken. Vaak zijn er enkel gesprekken met de MZC. Advies: minstens de helft van het MZT dient aanwezig te zijn.

Vraag 2. 'Welke veranderingen wil jij graag zien?'

- **Verandering in visie t.o.v. mondgezondheid:**
 - Motivatie voor goed poetsen bij de bewoners door zorgverleners
 - Positievare houding vanuit zowel personeel, als bewoners en mantelzorgers. Zodanig ze deze attitude uitdragen naar anderen (bv. aandacht voor de mond bij intake nieuwe bewoner. Concreet kan gevraagd worden wanneer het laatste keer tandartsbezoek was).
- **Structurele veranderingen:**
 - Samenwerking opzetten met aandacht voor preventie in alle gesprekken (bv. MDO's) maar ook in de documentatie (oa. richtlijnen in het kwaliteitshandboek; een gids nieuwe medewerkers, info rond nieuwe materialen,...).
 - Het aantrekken van een mondhygiënist, alsook infrastructuur (bruikbare stoel en licht). + ven vaste samenwerking met een (mobiele) tandarts.
- **Train-the-trainer principe:**
 - MZT leden krijgen 1 opleidingsdag door de PB (ev. heropfrissingsopleiding), waarna ze de opgedane kennis dienen door te geven aan collega- zorgverleners. Echter, de WZCs berusten maar al te vaak op studenten bachelor Mondzorg die een heropfrissing geven aan zorgverleners en/of bewoners.
 - WZCs ondervinden moeilijkheden om de info zelf door te geven. Er is een grote drempel te overwinnen om dit zelfstandig te gaan doen. Er zijn verschillende ondersteuningsmogelijkheden:
 - 1/ PB's mogen de eerste keer het mondzorgteam bijstaan in het geven van de train-the-trainer.
 - 2/ de GM- koffer. In de koffer zit een handleiding hoe je als niet-mondzorgprofessional de materialen kan gebruiken. De koffer kan uitgeleend door het WZC zelf bij het Logo in de buurt.
 - Echter, PBs zijn van mening dat een extern persoon nodig is die de opleiding (opnieuw) kan geven om verder te kunnen. Zeker bij wissels van teams.
→ GM zet alles in het werk om freelance lesgevers te kunnen inschakelen vanaf 2024 en is hiervoor een opleidingsmodule aan het opstellen. Het zou mooi zijn om een poole lesgevers te kunnen aanleggen (om los van of in het verlengde van het project Procesbegeleiding te kunnen inzetten).

Vraag 3. 'Wat wil je meenemen uit deze intervisie?'

- **Tips om een WZC en het MZT extra te motiveren.**
Antw: quick wins uitvoeren; begrip tonen, draagvlak creëren door het belang van mondzorg aan te halen, haalbare doelstellingen opstellen, flexibel zijn,...
- **Stap 6 en 7: toelichting / tips voor een goede afsluiting van het traject.**

Zie eerder.

- **Hoe mondzorg efficiënt en effectief borgen in de WZC?**

Antw: voldoende handvatten geven om zelfstandig te kunnen doorgaan. Maak hen wegwijs in de materialen op de website van Gezonde Mond.

- **Hoe monitor en motiveer je tijdens het uitvoeren van de acties (stap 5)?**

Antw: betrokken blijven, aandacht geven wat goed gaat en complimenten geven, ondersteuning bieden bij moeilijke casussen, blijvend tips geven,... rekening houden met/anticiperen op moeilijkheden zoals terugval/uitval personeel/drukke/...

Vraag vanuit een WZC:

Is de opleiding tot mondzorgcoach interessant voor de WZCs?

Antw: Nee, niet voor zorgverleners. Een mondzorgcoach, vaak verbonden met een welzijns-of armoede organisatie, begeleidt personen in een sociaal kwetsbare situatie naar de tandarts. De setting is anders. Eventueel kan het wel interessant zijn voor medewerkers van de sociale dienst/opname dienst van het WZC (indien zij een taak opnemen m.b.t. de doorverwijzing naar de tandarts).

Videoboodschap van mondzorgcoördinator Katelijne Janssens:

(Klik op de afbeelding om vervolgens de video op de procesbegeleidingstool af te kunnen spelen.)

TAKE HOME MESSAGES

- ✓ De Mondzorglijn is een methodiek om het mondzorgbeleid te installeren en te verankeren in de organisatie, het is geen project dat zich limiteert tot een verloop van 2 à 3 jaar.
- ✓ Doorheen het project moet 'het continue bijhouden van indicatoren' een actie zijn. Niet alleen voor Gezonde Mond, maar ook voor het WZC zelf. Meten is weten.
- ✓ Er zijn 7 stappen, maar hou je er niet rigide vast aan de volgorde van de stappen.
- ✓ Loop een aantal keren mee met de zorgverleners op de afdelingen. De eerste train-the-trainer opleiding kan de PB zelf geven en daarna afbouwen. Zolang het einddoel (dat ze het zelf moeten kunnen moeten) duidelijk is. Zo voelen ze zich gesterkt.

Pauze: oliebolletjes van Leuven kermis!

Afsluit: een attentie voor de procesbegeleiders!

Bedankt voor jullie aanwezigheid op 07/09/2023, alsook op alle andere dagen waarop jullie zich inzetten voor een betere mondgezondheid bij kwetsbare groepen!

